

Synthese inspraaktraject over het K. Mathildeplein

December 2016, Ann Manhaeve

1. Inleiding

De Stad Gent heeft voor de zuidkant van het station, aan de kant van de Sint-Denijslaan, een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) opgemaakt. Dit plan voorziet in de realisatie van een nieuw aan te leggen stationsplein, het Koningin Mathildeplein. Dit nieuwe plein benadrukt de ambitie van de Stad Gent om de zuidelijke toegang tot het station in te richten als een volwaardige toegang.

Aan deze zuidelijke toegang van het station werd al een nieuwe glazen gevel gebouwd. Het toekomstige Koningin Mathildeplein zal aan één zijde aan die nieuwe gevel van het station grenzen. Vlakbij die stationsgevel komt de tramlijn naar Zwijnaarde terug. Aan de andere zijde van het plein, tegen de woningen van de Reigerstraat, komt er een nieuw gebouw dat omwille van zijn vorm voorlopig het 'S-gebouw' wordt genoemd. Dat nieuwe gebouw zal de bestaande bouwblokken langs de Reigerstraat, de Voskenslaan en de Ganzendries een nieuwe afwerking geven en vormt tevens de zuidelijke wand van het K. Mathildeplein. Gezien de ligging wordt ook voor het S-gebouw een gemengde invulling geambieerd. Op de gelijkvloerse verdieping kunnen diverse functies komen die zich richten tot passanten, pendelaars en de buurtbewoners van de zuidelijke stationswijk en die optimaal aansluiten op het openbaar domein. Daarboven komen onder meer nieuwe woningen. Minstens 40 % van het aantal woningen zal sociaal of 'bescheiden' zijn. Het nieuwe gebouw zal conform het RUP een totale bruto vloeroppervlakte hebben van ongeveer 12.000 m².

De Stad Gent werkt momenteel aan de plannen voor dat plein en wil hierbij rekening houden met de mening van de omwonenden en de toekomstige gebruikers van het plein. Daarom werd eind augustus 2016 een inspraaktraject over het Koningin Mathildeplein opgestart.

2. Inspraaktraject K. Mathildeplein

Het inspraaktraject bestond uit verschillende activiteiten en werd opgemaakt in samenwerking met de Werkgroep Sint-Pieters-Buiten, een bewonersgroep uit de zuidelijke stationsbuurt die ook lid is van de klankbordgroep Project Gent Sint-Pieters:

- Tussen eind augustus en begin oktober 2016 kon men ideeën voor het K. Mathildeplein doorgeven via een online enquête. Enkelen stuurden ook een mail met suggesties en opmerkingen.
- Wie dat wenste kon ook een beeld, tekening ... doorgeven via het zogenaamde participatieplatform (<https://ookmijn.stad.gent/k-mathildeplein/>). Uit alle inzendingen op het participatieplatform werden via een online stemming 3 winnaars gekozen.

- Tijdens een buurtwandeling¹ van het K. Mathildeplein, via de Voskenslaan naar de Sterre dachten een vijftiental bewoners na over hoe deze as kon worden vergroend.
- Tot slot organiseerde de Stad Gent een 3D-workshop. Daarvoor werden de omgeving van het K. Mathildeplein en het stedenbouwkundig volume van het S-gebouw (volgens de voorschriften van het RUP) ingebracht in het 3D-model van de stad Gent. In een 3D-workshop kregen mensen een inleiding in sketchup en konden daarna aan de slag om hun ideale plein te ontwerpen.

Dit inspraaktraject werd bekend gemaakt via een bewonersbrief aan alle omwonenden, facebook (van project Gent Sint-Pieters en van de stationsbuurten) en een flyeractie in het station Gent Sint-Pieters tijdens de ochtendspits en de avondspits van dinsdag 27/9/2016 (tweede dag van het academiejaar 2016-2017).

Hieronder volgt een synthese van alle reacties. Deze synthese zal dienen als insteek voor de ontwerper die in 2017 een ontwerp voor het plein zal opmaken, in samenspraak met de buurt en andere geïnteresseerden.

Het verslag van het inspraaktraject zal ook bezorgd worden aan de geselecteerde kandidaat-ontwikkelaar van het S-gebouw. Die drie geselecteerde projectontwikkelaars zullen een ontwerp opmaken tegen voorjaar 2017.

3. Krachtlijnen van het inspraaktraject

In totaal ontvingen de Stad Gent 247 reacties, waarvan 223 antwoorden op de online enquête, 6 mails, en 18 inzendingen voor het participatieplatform. Ook tijdens een buurtwandeling gaf men suggesties over het K. Mathildeplein.

De grote lijnen die in deze reacties naar voor kwamen, maken duidelijk dat men een groen, gezellig en (verkeers)veilig plein wil voor jonge en oudere pendelaars, buurtbewoners, scholieren, studenten... Op het K. Mathildeplein wil men kunnen zitten (op een bankje, een trappenpartij, een terrasje), elkaar ontmoeten en in een aangename omgeving op de trein wachten. Enkelen zoeken ook naar manieren om het S-gebouw in het plein te integreren, via groene wanden, publieke ruimtes in het gebouw of een groen en/of toegankelijk dak.

4. Synthese van alle reacties

4.1. De enquête

De enquête bestond uit 2 meerkeuzevragen:

- Wat wil jij op het Koningin Mathildeplein kunnen doen? Kies één of meerdere activiteiten uit onderstaande lijst. Waarom vind je die belangrijk?

¹ De buurtwandeling werd georganiseerd ikv de 'Ruimtepiloot: Vergroenen van de Voskenslaan, van het K. Mathildeplein tot de Sterre' (<https://stad.gent/over-gent-en-het-stadsbestuur/stadsbestuur/wat-doet-het-bestuur/uitvoering-van-het-beleid/ruimtelijke-ordening/ruimte-voor-gent/ruimtepiloten/vergroenen-van-de-voskenslaan>).

De keuzemogelijkheden zijn: zitten, elkaar ontmoeten, op een terras zitten, picknicken, lezen, wandelen, spelen, zelf een (buurt)activiteit organiseren, naar de markt gaan, naar een optreden gaan, liggen, feesten, andere

- Welke sfeer wil je op het Koningin Mathildeplein? Kies één of meerdere sferen uit onderstaande lijst. Waarom vind je die belangrijk?

De keuzemogelijkheden zijn: groen, gezellig, veilig, waterrijk, rustig, origineel, open, artistiek, gevarieerd, strak, stenig, actief, andere.

Respondenten konden bij elke vraag meerdere mogelijkheden aanvinken.

4.2. De respondenten

223 respondenten vulden de enquête in. Ongeveer een derde van de respondenten is een vrouw, terwijl meer dan 40% een man is. Deze verdeling is met enige voorbehoud te beoordelen, want bijna een kwart van de respondenten antwoordde niet op deze vraag.

Meer dan de helft van de respondenten van de enquête woont in de buurt van het station Gent-Sint-Pieters. Ongeveer 15% woont in Gent maar niet in de buurt van het station Gent-Sint-Pieters. Iets meer dan 10% woont buiten Gent. Ongeveer een kwart van de respondenten gaf zijn/haar woonplaats niet op.

De grootste groep respondenten van de enquête, ongeveer een vijfde, is tussen 18 en 29 jaar oud. Ongeveer een vijfde gaf zijn leeftijd niet op. Telkens ongeveer een zesde van de respondenten is 12 tot 17 jaar oud of 40 tot 49 jaar oud. Iets minder dan een zesde van de respondenten is ouder dan 50 jaar. Twee respondenten zijn tussen 6 en 11 jaar oud.

Via het participatieplatform werden 18 suggesties gepost. Daarvan was ongeveer één derde een vrouw en één vierde een man. Vijf kinderen stuurden een suggestie in, en 1 suggestie werd door een wijkvereniging gepost. Er is verder geen informatie over de respondenten beschikbaar.

Aan de 3D-workshop namen 8 studenten en 6 buurtbewoners deel.

Er werden mails ontvangen vanwege het oudercomité van de KLIMschool en 4 individuele buurtbewoners. Ook een eigenaar van een huis in de buurt die zelf elders woont, reageerde per mail.

4.3. Resultaten van het inspraaktraject

4.3.1. Wat wil men op het Koningin Mathildeplein kunnen doen? – de top 3

Respondenten van de online enquête konden meerdere keuzes aanduiden: zitten, elkaar ontmoeten, op een terras zitten, picknicken, lezen, wandelen, spelen, zelf een (buurt)activiteit organiseren, naar de markt gaan, naar een optreden gaan, liggen, feesten, andere.

De 3 meest gekozen opties waren 'zitten', 'op een terras zitten' en 'elkaar ontmoeten', die resp. door 36%, 27% en 23% van de respondenten werden aangevinkt (zie tabel hieronder). 144 personen (65%) hebben voor minstens één optie binnen deze top drie gekozen; 28 personen hebben voor deze drie opties gekozen.

Opgesplitst naar leeftijd valt het op dat de top 3 van kinderen en jongeren (35 respondenten) bestaat uit zitten, op een terras zitten en picknicken (gekozen door 74%, 37% en 34% van de respondenten). Slechts 2 van de respondenten van de enquête uit die leeftijdsgroep wil kunnen spelen op het K. Mathildeplein. Daarnaast namen 2 van de 5 kinderen die een voorstel postten op het participatieplatform spelelementen op in hun voorstel.

De top 3 van de ouderen (ouder dan 50 jaar) bestaat uit 'zitten', 'elkaar ontmoeten' en 'op een terras zitten' (gekozen door resp. 57%, 50% en 47% van de 30 respondenten uit die leeftijdsgroep).

<i>Gekozen activiteit</i>	<i>Aantal respondenten</i>	<i>% van de respondenten</i>
Zitten	106	36%
Op een terras zitten	78	27%
Elkaar ontmoeten	68	23%
Naar de markt gaan	46	16%
Picknicken	39	13%
Lezen	39	13%
Wandelen	31	11%
Spelen	31	11%
Zelf een (buurt)activiteit organiseren	24	8%
Liggen	23	8%
Naar een optreden gaan	21	7%
Andere ²	21	7%
Feesten	12	4%

Meer dan een derde van de respondenten wil kunnen zitten (36% algemeen, 27% op een terras). Van de respondenten die zitten in het algemeen hadden aangevinkt, koos ongeveer de helft (50 personen) voor beide opties, de andere helft (56 personen) wou wel zitten maar niet op een terras. Respondenten kozen voor zitten om rustig te wachten op de trein of een pendelaar, of elkaar te ontmoeten. Banken (of muurtjes) bieden de kans om uit te rusten en te genieten van de zon en het groen, bvb na school.

Op een terras zitten vindt men gezellig, terrassen vormen een ontmoetingsplek en brengen leven op het plein. Die terrassen wil men liefst op een zonnige plek. Anderzijds vraagt men ook om het aantal terrassen te beperken en eerder voor kleinschalige terrassen te kiezen. Sommigen vinden dat er te weinig gezellige terrassen zijn aan de zuidkant van het station Gent-Sint-Pieters.

Bijna een kwart (23%) wil vrienden, andere buurtbewoners ... ontmoeten op het K. Mathildeplein. Men vindt dat het station een ontmoetingsplaats is (afzetten, ophalen mensen, afspreken om er samen op uit te trekken), waar mensen van alle leeftijden zich goed moeten voelen. Aan de zuidkant van het station is er momenteel weinig of geen openbare ruimte/mogelijkheid om elkaar te ontmoeten. Het K. Mathildeplein zou die rol kunnen vervullen voor jonge en oudere pendelaars, buurtbewoners, scholieren, studenten...

² Bij 'andere' werden volgende suggesties gedaan: muziekschool, dienstencentrum, bibliotheek, barbecue, buurtwinkels, fietsenstalling, fitnessen, informatie vinden, iets eten, kijken, pokémon go spelen, een rondhangplek voor tieners, skaten. Via het participatieplatform of via mail werd ook voorgesteld om kunst te integreren in het plein, kunstvoorstellingen te kunnen geven of nestgelegenheden voor vogels te stimuleren.

De deelnemers aan het participatieplatform en de personen die een mail stuurden (24 in totaal), kozen vooral voor spelen en zitten (telkens 6 personen) en rusten (4 personen).

4.3.2. Welke sfeer wil men op het Koningin Mathildeplein? – de top 3

Respondenten van de online enquête konden meerdere keuzes aanduiden tussen: groen, gezellig, veilig, waterrijk, rustig, origineel, open, artistiek, gevarieerd, strak, stenig, actief, andere.

De 3 meest gekozen opties waren ‘groen’, ‘op gezellig’ en ‘veilig’, die resp. door 43%, 28% en 24% van de respondenten werden aangevinkt (zie tabel hieronder). 140 personen (63%) hebben voor minstens één optie binnen deze top drie gekozen; 39 personen hebben voor deze drie opties gekozen.

Opgesplitst naar leeftijd valt het op dat de top 3 van kinderen en jongeren (35 respondenten) bestaat uit een groen, gezellig plein met water (gekozen door 77%, 54% en 40% van de respondenten).

Daarnaast wensten 4 van de 5 kinderen die een voorstel postten op het participatieplatform een groen plein en 3 van hen stelden voor om water in het plein te integreren.

De top 3 van de ouderen (ouder dan 50 jaar) bestaat uit ‘groen’, ‘gezellig’ en ‘veilig’ (gekozen door resp. 63%, 40% en 40% van de 30 respondenten uit die leeftijdsgroep).

<i>Gekozen activiteit</i>	<i>Aantal respondenten</i>	<i>% van de respondenten</i>
Groen	127	43%
Gezellig	82	28%
Veilig	70	24%
Rustig	55	19%
Waterrijk	52	18%
Open	43	15%
Artistiek	22	8%
Origineel	19	6%
Gevarieerd	18	6%
Actief	11	4%
Andere ³	10	3%
Strak	9	3%
Stenig	3	1%

Van de respondenten wil 43% een groen plein. Ten zuiden van het station Gent-Sint-Pieters is er weinig groen, zo stelt men. Het plein ligt bovendien in een buurt waar de meeste bewoners geen of een kleine tuin hebben. Zorg voor wat gras, bloemen, struiken, bomen (of net niet) ... wordt gesuggereerd. Men vindt een groen plein aangenamer, mooier, meer leefbaar, ontspannend. Een groen plein is beter voor het milieu (verkoelend, waterinfiltratie, natuur in de stad).

Een gezellig plein werd door 28% van de respondenten aangevinkt. Wachten is aangenamer in een gezellige omgeving, gezelligheid nodigt uit tot ontmoeting. Men koppelt daarbij gezelligheid vaak aan een groene omgeving in tegenstelling tot beton en steen. Bankjes en een aangepaste verlichting kunnen bijdragen tot een gezellige sfeer.

³ Bij ‘andere’ werden volgende suggesties gedaan: avontuurlijk, gesloten, kleurrijk, onverhard, romantisch.

Een veilig plein werd door veel respondenten begrepen als een verkeersveilig plein, zeker in een dergelijke omgeving waar zoveel kinderen en jongeren passeren. Men vraagt om zoveel als mogelijk conflicten tussen gehaaste en niet gehaaste voetgangers en fietsers te vermijden. Meerdere respondenten vonden dat het K. Mathildeplein autovrij moest zijn. Ook de kruispunten aan weerszijden van het plein, namelijk van de Sint-Denijslaan met de Voskenslaan aan de ene kant en met de Ganzendries aan de andere kant, vormen een belangrijk aandachtspunt vindt men. Tot slot vraagt men ook aandacht voor de impact van de tramsporen op fietsers en voetgangers (oversteekbaarheid, ruimte voor fietsers en voetgangers). Sommigen vragen om een aangepaste verlichting en toezicht op netheid, zodat passanten zich veilig voelen op het plein.

De deelnemers aan het participatieplatform en de personen die een mail stuurden (24 in totaal), kozen vooral voor een groen, waterrijk en verkeersveilig (resp. 16, 9 en 4 personen). Sommigen stelden voor om eetbaar groen (fruit- en notenbomen bv) te voorzien.

4.3.3. Suggesties ivm het S-gebouw

Niettegenstaande het participatietraject het K. Mathildeplein betrof, gaven meerdere respondenten suggesties mee ivm het S-gebouw en de integratie van dat gebouw in de buurt en de stationsomgeving:

- Een duurzaam (passief) gebouw
- Een gebouw met groene gevels
- Een groene (toegankelijke) daktuin
- Een gebouw aangepast aan de omgeving (schaal en materiaal)
- Met sociale en buurtfuncties, waarbij de commerciële invulling van S-gebouw best vooral lokaal en kleinschalig is
- Behoud van de doorgang tussen de Reigerstraat en het K. Mathildeplein.